യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 5
(ഉപശമപ്രകരണമ്)/സർഗം 58

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

അ+ത്രൈ-വോദാ-ഹര+ന്തീമ/മിതി-ഹാസം പുരാതനമ് .
കിരാതേ-ശസ്യ സുരഘോർ/വൃത്താന്തം വിസ്മയാ+സ്പദമ് .. 1

ഉത്തര+സ്യാ ദിശോ മേദഃഖ് കർപൂര-പടല+ഭ്രുവഃ .
സംഭൂതം ഹസനം ശാർവം ശുക്ലോ വാ ചാന്ദ്ര ആതപഃ .. 2

ഹിമാ+ദ്രേഃശ് ശൃങ്ഗ-മസ്തീഹ കൈലാസോ നാമ പർവതഃ .
ശൈല-കുഞ്ജര-നിർമുക്ത/കലാപ+സ്യേവ നായകഃ .. 3

വിഷ്ണോഃഹോ ക്ഷീരോദ ഇവ+ സ്വർഗഃ സുരപതേ-രിവ .
*അബ്ജ-ജസ്യേവ നാ+(ഭി-അ)ബ്/ജംങ്/ ഗൃഹംയ് യഃശ് ശശി-മൗലിനഃ .. 4

രു+ദ്രാക്ഷ-വൃക്ഷ-ദോലാഭിഃസ്/ സാപ്/സരോഭിർ/വിഭാതി യഃ .
ലോല-രത്ന-ശലാകാഭിർ/ലഹ-രീഭി-രിവാർണവഃ .. 5

ഗണാങ്ഗ/നാനാ-മനിശം മത്താനാംഞ്ച് ചരണൈർ/ഹതാഃ .
അശോകാ ഇവ രാജ+ന്തേ യത്രാ-ശോകാ വിലാസിനഃ .. 6

സംചരൻ/ശംങ് കരോ ദിക്ഷു ഭൃഗു+ഷ്വിന്ദു-മണി+ദ്രവൈഃ .
നിവർതന്തേ+ പ്രവർതന്തേ യ+ത്രാ-ജസ്രംഞ്ച് ച നിർഝരാഃ .. 7

യോ ലതാ-വൃക്ഷ-ഗുല്മൗഘ/വാപീ-ഹൃദ-നദീ-നദൈഃ .
മൃഗൈർ/മൃഗ-ഗണൈർ/ഭൂതൈർ/ബ്രഹ്മാണ്ഡ-വദിവാ-വൃതഃ .. 8

തസ്യ ഹേമജടാ നാമ കിരാതാഃസ് സംസ്ഥിതാഃസ് സ്ഥലേ .
പിപീലികാ വട-തരോർ/മൂല-കോശ-ഗതാ ഇവ .. 9

കൈലാസ-പാദാ-ര+ണ്യാനാം/ രുദ്രാക്ഷൈസ്/തരു-ഗുല്മ/കൈഃ .
വസന്തി ഘൂകവത്-ക്ഷു+ദ്രാസ്/തേ വൈ നികട-ജീവിനഃ .. 10

ആസീ+ത്തേഷാ-മുദാ-രാത്മാ രാജാ പരപുരംഞ്ച് ജയഃ .
ജയലക്ഷ്മ്യാ ഭുജ ഇവ യഃഫ് പ്രജാ-യാശ്ച ദക്ഷിണഃ .. 11

സുരഘുർ-നാമ ബലവാൻഥ്.സുര-ഘോരാരി-ദർപഹാ .
അർകഃഫ് പരാ+ക്രമ ഇവ മൂർതി-മാനിവ മാരുതഃ .. 12

ജിതോ വൈ രാ+ജ്യ-വിഭവൈർ/ധനൈർ/ഗു+ഹ്യക-നായകഃ .
ശത+ക്രതു-ഗുരുർ-ബോധൈഃഖ്/ കാവ്യൈ-രസുര-ദേശികഃ .. 13

സ ച+ക്രേ രാജ-കാര്യാണി നിഗ്രഹാ/നുഗ്രഹ+ക്രമൈഃ .
യഥാ+പ്രാപ്താ+ന്യ-ഖിന്നാങ്ഗോ/ ദിനാനീവ ദിവാകരഃ .. 14

ത+ജ്ജാഭ്യാം സുഖ-ദുഃഖാ+ഭ്യാ/മഥ തസ്യാ+ഭ്യ/ഭൂയത .
സ്വഗതിർ-വാഗുരാ-ബന്ധൈഃശ്/ ശ്ലിഷ്ടാങ്/ഗസ്യേവ പക്ഷിണഃ .. 15

കിമാർതം പീഡയാ+മ്യേനംൻ തിലാ+(ൻ-യ)+ന്ത്ര-മിവൗജസാ .
സർവേഷാമേവ ഭൂതാനാം മമേ-വാർതിഃഫ് പ്രജായതേ .. 16

ധന-മസ്മൈ പ്രയ+ച്ഛാമി ധനേ-നാനന്ദ-വാഞ്ജനഃ .
ഭവ+ത്യഹ-മിവാ-ശേഷസ്/തദലം മ്യേതി/നിഗ്രഹൈഃ .. 17

അഥവാ നി+ഗ്രഹം പ്രാപ്തംങ്ങ് കരോ+മ്യേതേന വൈ വിനാ .
വർതതേ ന+ പ്രജ്ഞൈ-വേയംവ് വിനാ വാരി സരി+ദ്യഥാ .. 18

ഹാ കഷ്ട-മേവ നി+ഗ്രാ+ഹ്യോ നിത്യാനു+ഗ്രാഹ്യ ഏഷ മേ .
ദിഷ്(ട്ടി-ആ)+ദ്യ സുഖ-വാനസ്മി കഷ്ട-മദ്യാസ്മി ദുഃഖവാൻ .. 19

ഇതി ദോലാ-യിതംഞ്ച് ചേതോ ന വിശ+ശ്രാമ ഭൂപതേഃ .
ഏകത്രാമ്ബു/മഹാ-വർതേ ചിര-തൃഷ്ണ-മിവ+ ഭ്രമത് .. 20

അഥൈ-കദാ ഗൃഹംൻ തസ്യ മാ+ണ്ഡവ്യോ മുനിരാ-യയൗ .
ഭ്രാന്താ-ശേഷ/ককുപ്/കുഞ്ജോ വാസ-വസ്യവ നാരദഃ .. 21

തമസൗ/ പൂജയാ-മാസ പ+പ്ര+ച്ഛ/ ചമഹാ-മുനിമ് .
സംദേഹ-ദുർ/ദ്രുമസ്/തംഭ/പരശും സർവ-കോവിദമ് .. 22

സുരഘു-രുവാച .

ഭവ-ദാഗ-മനേ-നാസ്മി മുനേ നിർവൃതി-മാഗതഃ .
പരമാം വസുധാ-പീഠം സംപ്രാപ്ത ഇവ മാധവേ .. 23

അ+ദ്യ തിഷ്ഠാ+മ്യഹംൻ നാഥ/ ധ+ന്യാനാംൻ ധുരി ധർമതഃ .
വികാസി രവിണേ-വാബ്ജംയ് യത്ത്വ-യാസ്/മ്യവ-ലോകിതഃ .. 24

ഭഗവൻഥ്.-സർവ-ധർമജ്ഞ ചിരം വി+ശ്രാന്ത-വാനസി .
തദമും സംശയംഞ്ച് ഛിന്ധി മമാർകസ്/തിമിരംയ് യഥാ .. 25

മഹതാം സംഗമേ-നാർതിഃഖ് കസ്യ നാമ ന നശ്യതി .
സംദേഹംൻ തു പരാ-മാർതി/മാഹു-രാർതി-വിദോ ജനാഃ .. 26

മ+ന്നി+ഗ്രഹാ-നു+ഗ്ര-ഹജാ/ മദ്/ഭൃത്യ-വപുഷി+ സ്ഥിതാഃ .
കഷന്തി മാമലംഞ്ച് ചിന്താ ഗജം ഹരി-നഖാ ഇവ .. 27

ത+ദ്യഥാ സമതോ-ദേതി സൂര്യാംശു-രിവ സർവദാ .
മതൗ മമ മുനേ നാ+ന്യാ തഥാ കരുണയാ കുരു .. 28

മാ+ണ്ഡവ്യ ഉവാച .
സ്വയ+ത്നേന+ സ്വസം+സ്ഥേന+ സ്വേനോ-പായേന ഭൂപതേ .
ഏഷാ മനഃഫ് പേലവതാ ഹിമവത്/പ്രവിലീ-യതേ .. 26

സ്വവി-ചാരണ-യൈവാശു/ ശാ+മ്യ+ത്യന്തർ/മനോ+ജ്വരഃ .
ശരദാ-ഗമ-മാത്രേണ മിഹികാ മഹതീ യഥാ .. 30

സ്വേനൈവ മനസാ+ സ്വാനി+ സ്വശരീര-ഗതാനി ച .
വിചാര-യേന്ദ്രിയാ+ണ്യന്തഃഖ് കീദൃശാ+ന്യഥ കാനി ച .. 31

കോ്ഹംങ് കഥമിദംങ് കിംവാ കഥം മരണ-ജന്മനീ .
വിചാര-യാന്ത-രേവംൻ ത്വം മഹത്താ-മല-മേ+ഷ്യസി .. 32

വിചാരണാ പരിജ്ഞാത+സ്വഭാവസ്യ സത+സ്തവ .
ഹർഷാ-മർഷ-ദശാ+ശ്ചേതസ്/തോല-യി+ഷ്യന്തി നാചലമ് .. 33

മനഃഖ് കൃഷ്ണ-മൃ+ത്സൃജ്യ ശമ-മേഷ്യതി വിജ്വരമ് .
ഭൂതപൂർവ-വപുർ/ഭൂത്വാ തരങ്ഗഃഫ് പയസീവ തേ .. 34

തിഷ്ഠ-ദേവ മനോ-രൂപം പരി+ത്യ+ക്ഷ്യതി ത്യേ്നഘ .
കലങ്ക-വികലംങ് കാലം മന്വന്തര-ഗതാ-വിവ .. 35

അനു-ക+ന്വ്യാ ഭവി+ഷ്യ+ന്തി+ ശ്രീമന്തഃസ് സർവ ഏവ തേ .
ദൃഷ്ട-തത്ത്വസ്യ തുഷ്ടസ്യ ജനാഃഫ് പിതു-രിവാ-വനൗ .. 36

വിവേക-ദീപ-ദൃഷ്ടാത്മാ മേർ-വബ്ധി-നഭസാ-മപി .
അധോ കരിഷ്യസി നൃപ മഹത്താ-മുത്ത-മാർഥ-ദാമ് .. 37

മഹത്താ-മാഗതേ ചേതസ്/തവ സംസാര-വൃത്തിഷു .
ന നിമ+ജ്ജതി ഹേ സാധോ/ ഗോഷ്പദേ+ഷ്വിവ വാരണഃ .. 38

കൃപണംൻ തു മനോ രാജൻ/പേലവ്യേ്പി നിമജ്ജതി .
കാര്യേ ഗോഷ്പദ-തോയ്യേ്പി/ ജീർണാങ്ഗോ- മശകോ യഥാ .. 39

ചേതോ-വാസനയാ പങ്കേ കീടവത്/പരി-മജ്ജസി .
ദൃശ്യ-മാത്രാ-വലമ്/ബി+ന്യാ+ സ്വയാ ദീനതയാ തയാ .. 40

താവ+ത്താവ+ന്മഹാ-ബാഹോ+ സ്വയം സംൻ ത്യജ്യത്യേ്ഖിലമ് .
യാവ+ദ്യാവത്/പരാലോകഃഫ് പരമാത്-മൈവ ശിഷ്യതേ .. 41 .

താവത്/പ്രക്ഷാ+ല്യതേ ധാതു+ര്യാവ+ദ്ധേ/മൈവ ശിഷ്യതേ .
താവദാ-ലോക്യതേ സർവംയ് യാവ-ദാത്-മൈവ ലഭ്യതേ .. 42

സർവഃസ് സാർവി-കയാ ബുദ്ധ്യാ സർവം സർവത്ര സർവദാ .
സർവഥാ സംപരി+ത്യജ്യ+ സ്വാത്മ-നാത്മോപ-ലഭ്യതേ .. 43

യാവ+ത്സർവംൻ ന സംൻ ത്യക്തംൻ താവ-ദാത്മാ ന ല+ഭ്യതേ .
സർവാ-വസ്ഥാ-പരി+ത്യാഗേ ശേഷ ആ+ത്മേതി കഥ്യതേ .. 44

യാവ-ദ+ന്യ+ന്ന സംൻ ത്യക്തംൻ താവ-സമാന്യ-മേവ ഹി .
വസ്തു നാസാ+ദ്യതേ സാധോ+ സ്വാത്മ-ലാഭേ തു കാ കഥാ .. 45

യ+ത്ര സർവാത്മ/നൈവാത്മാ ലാഭായ യതതി+ സ്വയമ് .
ത്യ+ക്ത്വാ+ന്യ-കാര്യം പ്രാപ്നോതി ത+ന്നാമ നൃപ നേതരത് .. 46

സ്വാത്മാവ-ലോകനാർഥംൻ തു തസ്മാത്-സർവം പരി+ത്യജേത് .
സർവംങ് കിംചിത്/പരി+ത്യ+ജ്യ യദ്-ദൃഷ്ടംൻ തത്പരം പദമ് .. 47

സകല-കാരണ-കാര്യ-പരമ്പരാ-
മയ-ജഗദ്-ഗത-വസ്തു-വിജൃമ്/ഭിതമ് .
അലമ-പാസ്യ മനഃസ്- സ്വ/വപുസ്-തതഃഫ്
പരി-വിലാപ്യ യദേതി തദേവ തത് .. 48

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോപായേ-ഷൂപ-ശമ+പ്രകരണേ സുരഘു-വൃത്താന്തേ മാണ്ഡ+വ്യോപ-ദേശോ നാമാഷ്ട-പഞ്ചാശഃസ് സർഗഃ ..58 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
4.11.2023